

УДК 653.512

І.І.Мазур, С.С.Грабовська

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ МАТЕРІАЛУ В ЧАСОПИСІ «НАШ ПРАПОР»

Популярна ілюстрована газета концерну «Українська преса» «Наш прапор» виходила у Львові з 1932 по 1939 р. Мета її ого вость-

мисторінкового часопису співзвучна із словами його видавця І.Тиктора: «Українська преса мусить бути українською не тільки мовою, а і національною програмою, вона мусить стати українською і духом» (1933, № 69). Над цим завданням працювала редакційна колегія часопису (Г.Стецюк, В.Кочмар, І.Керницький), зорієнтовуючи видання на читача, який цікавився зовнішніми і внутрішніми політичними подіями, економікою країни, культурним життям. Тому постійними в газеті були рубрики «Що нового у світовій політиці», «По наших селах і містах», «З життя наших установ» та ін.

Висвітлюючи світову політику, економіку, суспільне життя, газета дбала про духовність і високу культуру своїх читачів. З 1933 р. при «Нашому прапорі» видавалися «Українська бібліотечка», кварталник «Аматорський театр», «Музична бібліотека».

Інформація в часописі мала певний порядок розміщення. Так, на 1—5 сторінках друкувалися великі теоретичні статті політичного та економічного плану, які відображали життя в Галичині або події, дотичні до неї. Наприклад, у статті І.Видрівського «Де корінь недомагань» розглядаються проблеми організації роботи товариств «Просвіти». Під рубрикою «Зі світа», починаючи з 1933 р., висвітлюються події, що відбуваються в Німеччині, а їх відголосок в Європі, зокрема, у Польщі, — під рубриками «Обурення Німеччини», «Заогненнє між Польщею і Німеччиною» (інформація про постійні територіальні претензії західного сусіда до Польщі). Наступну частину газетної площі (6—7 сторінка) займають рубрики «Цікаве з газет», «Коротко» та ін., інформація про події світової політики, про найрізноманітніші сторони суспільного життя в Галичині і за кордоном. Так, наприклад, у числі 53 за 1933 р. описуються страшний відлуння голодомору на східних землях України: «...лише у невеличкому селі Антонівці, у якому проживає 3000 осіб, денно вмирає 20 осіб»; у статті «Революції та їх наслідки» аналізуються революційні перевороти в Західній Європі (Німеччині, Франції), проводяться паралелі між Російською буржуазною революцією, про необхідність локалізації конфліктів йдеться в статті «Що сказав Гітлер у своїй промові?» (1933, № 23).

На 6 і 7 сторінках газети викликає інтерес постійна рубрика «З літератури і мистецтва». Тут Я.Рудницький дає поради: «Як читати літературний твір» (1935, № 61). Читаючи художній твір, слід звертати увагу не лише на його зміст, а й на стиль, виписувати яскраві лексеми, щоб таким чином збагачувати свою мову. Під цією ж рубрикою вміщена цікава стаття про четвергу виставку в Національному Музеї АНУМ (Асоціації незалежних українських митців) з нагоди шістдесятиліття від дня народження Олексі Новаківського (1933, №87).

На останній сторінці часопису друкував коротеньку розважальну інформацію та рекламу (наприклад, «Якщо мене поцінують, то по»

тижня купуватиму «Комар» — реклама на гумористичний галицький журнал), оголошення про передплату на часописи «Жіноча доля» і «Рідна школа». Оголошуючи про передплату власного часопису, редакція подає перелік статей, які публікуватимуться в часописі найближчим часом (1935, №4): «Україна в Європі», «Націоналізм у Європі», «Розбудова українського промислу» тощо.

Варті уваги окремі випуски «Нашого прапора» — святкові номери. Так, у газеті, присвяченій Дню матері, вміщено переклад вірша Г.Гейне «До матері матері», розповіді про жінку і матір у минулому: «Княгиня Ольга», «Княжна Констанція», «Гальшка з Острога», «Настя Лісовська (Роксолана)». У випусках, приурочених річниці від дня народження Т.Шевченка, І.Франка, Лесі Українки, публікуються авторські твори — розвідки про життєвий і творчий шлях, рецензії. Такі святкові номери, оформлені в кольорі, були важливим чинником у формуванні національної свідомості.

Отже, матеріал у часописі «Наш прапор» розподіляється таким чином:

1. Галичина і світ. Дану частину характеризують великі за обсягом статті, що відзначаються ґрунтовністю й аналітичністю.

2. Події світової політики. Тут переважають короткі статті та інформація з інших періодичних видань. Основна функція цієї частини часопису не аналізувати явища чи події, а інформувати про них читача.

3. Мистецька сторінка. Вміщує спогади про визначних діячів культури і мистецтва, художні твори, рецензії, відгуки.

4. Сторінка реклами

На основі цього можна виділити й основні жанри в часописі. Це — огляди, статті, замітки, різновид замітки — хроніка, що друкувалася майже на кожній сторінці газети під рубриками «Новини» (добірки фактів, подій у світовій політиці) та «Одним словом».

«Наш прапор» — яскравий приклад для сьогодишніх видавців щодо організації матеріалу як за тематикою, так і за жанрами. Цікавим є принцип щодо перозмежування художніх і публіцистичних творів. Можливо, цю практику часопису вартувало б сьогодні відновити.